

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o **maloletého S. H.**, narodeného X., dieťa rodičov - matky **J. V.** bývajúcej v L. a otca **M. G.**, bývajúceho v R., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Zuzanou Baloghovou, advokátkou so sídlom v Ružomberku, Madačova 7, **o návrhu matky na udelenie súhlasu na zmenu priezviska maloletého dieťaťa a o návrhu otca na udelenie súhlasu na zmenu priezviska maloletého dieťaťa**, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp.zn. 2 P 35/2011, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2012 sp.zn. 5 CoP 26/2012 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie otca **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Žiline ako odvolací súd označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Ružomberok z 13. októbra 2011 č.k. 2 P 35/2011-42, ktorým bol matke maloletého udelený súhlas na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého z priezviska „H.“ na priezvisko „V.“ a návrh otca na udelenie súhlasu na zmenu priezviska maloletého na „G.“ bol zamietnutý. Potvrdenie prvostupňového rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa s odôvodnením písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvého stupňa, na tieto dôvody poukázal a konštatoval, že sú zároveň aj dôvodmi pre potvrdzujúci rozsudok. Zároveň zmenil rozhodnutie okresného súdu o trovách konania a rozhodol o trovách odvolacieho konania.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie otec. Žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, aj rozsudok súdu prvého stupňa, zrušil a vec vrátil do štádia prvostupňového konania. Dovolanie odôvodnil odňatím možnosti konať pred súdom. Za odňatie

možnosti konať pred súdom označil nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu, že z jeho odôvodnenia (ani z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa) nie je zrejmé, na základe akej skutočnosti súd považoval rozhodnutie o zmene priezviska maloletého dieťaťa za také, ktoré by malo byť na prospech dieťaťa a z akého dôvodu návrh otca na zmenu priezviska dieťaťa na „G.“ zamietol. Taktiež odvolací súd podľa dovolateľa neuviedol, v čom videl dôvody osobitného zreteľa v zmysle § 6 zákona č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku.

Matka vo vyjadrení k dovolaniu navrhla tento mimoriadny opravný prostriedok odmietnuť a žiadala priznať náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania podľa § 238 O.s.p. v predmetnej veci neprichádza do úvahy. Uvedené ustanovenie v odsekoch 1 až 3 pripúšťa dovolanie proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu a za určitých podmienok aj proti potvrdzujúcemu rozsudku. V zmysle odseku 4 tohto ustanovenia však dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine, ibaže ide o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. V preskúmvanej veci sú predmetom konania práva a povinnosti vyplývajúce z právneho vzťahu upraveného Zákonom o rodine (udelenie súhlasu na zmenu priezviska dieťaťa, po tom ako sa rodičia o tejto veci nedohodli), nejde však o obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv a povinností alebo o pozastavenie ich výkonu, ani o priznanie rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, ani o určenie alebo zapretie rodičovstva a ani o osvojenie. Prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia je preto vylúčená.

Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, majúcej povahu uznesenia, tak táto je vylúčená ustanovením § 239 ods. 3 O.s.p.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania otca maloletého dieťaťa aj z hľadísk uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení. Nezistil teda ani podmienku prípustnosti dovolania, na ktorú poukazoval dovolateľ a ktorá mala spočívať v odňatí jeho možnosti konať pred súdom tým, že rozsudok odvolacieho súdu nebol dostatočne odôvodnený.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na správnosť záverov súdu prvého stupňa, pričom sa zároveň stotožnil s dôvodmi prvostupňového rozsudku. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu bolo preto potrebné posudzovať v kontexte s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa. Berúc do úvahy tento kontext je zrejmé, že odvolací súd sa vysporiadal s otázkou, prečo považoval rozhodnutie o zmene priezviska maloletého dieťaťa za také, ktoré by malo byť na prospech dieťaťa a z akého dôvodu návrh otca zamietol. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňového súdu na stranách 4 a 5 je uvedené, že udelenie súhlasu matke je v záujme maloletého dieťaťa a na prospech jeho zdravému vývoju v rodine, čím sa prejavuje súdržnosť a príslušnosť k matke i nevlastnej sestre, i keď si to maloletý v súčasnosti neuvedomuje. Taktiež poukázal na skutočnosť, že otec dieťaťa svoje rodičovské práva nestráca, ani to neohrozuje jeho postavenie otca. Vyjadril sa i k skutočnosti, prečo naopak nie je v záujme dieťaťa udelenie súhlasu otcovi na podanie obdobného návrh na zmenu priezviska. Odvolací súd doplnil dôvody prvostupňového rozsudku poznámkou k možnému odlišnému posúdeniu pri situácii, ak by dieťa od narodenia malo priezvisko otca. V súvislosti s námietkami o chýbajúcej zmienke o dôvodoch osobitného zreteľa podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o mene a priezvisku dovolací súd uvádza, že treba rozlišovať medzi rozhodovaním súdu o udelení súhlasu jednému z rodičov v dôležitých veciach v rámci starostlivosti súdu o maloletých a medzi samotným rozhodovaním o zmene

priezviska, ktoré do právomoci súdu nepatrí. Skúmanie podmienok podľa uvedeného ustanovenia je predmetom administratívnoprávneho konania o zmene priezviska pred správnym orgánom a súd sa v tomto konaní nimi nezaobrá, a teda sa k nim ani nemusí vyjadrovať. V argumentácii súdov, ktorou odôvodnili vyhovie návrhu matky, sú však napokon obsiahnuté také skutočnosti, ktoré by bolo možné považovať za dôvody osobitného zreteľa, i keď tak nie sú označené.

Podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa tak spĺňa požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. Pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozsudku správnosť právnych záverov, ktoré sú obsahom tohto odôvodnenia, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (preto sa ňou dovolací súd ani nemohol zaoberať). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv účastníkov konania.

Námietka dovolateľa o odňatí možnosti konať pred súdom nedostatočným odôvodnením rozhodnutia tak nebola dôvodná. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti však nebola ani spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Tým, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozsudku, dovolateľ fakticky namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Z obsahu spisu je však zrejmé, že v odvolaní proti tomuto rozsudku žiadnu výhradu v tomto smere nevzniesol, hoci tak urobiť mohol a podľa zásady „každý je povinný si strážiť svoje práva“ aj urobiť mal. Naopak namietal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci prvostupňovým súdom (§ 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p.), s ktorými v odvolaní polemizoval, a teda pochopil odôvodnenie skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa. Pretože aj pre oblasť procesného práva platí všeobecná právna zásada „male enim iure nostro uti non debemus“ („nemáme však zneužívať svoje právo“ – Gai. Institutiones 1, 53), javí sa postup otca ako odporujúci tejto zásade. Za tejto situácie prelomenie stavu právnej istoty, nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatovaním prípustnosti dovolania neprichádzalo do úvahy.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie otca ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.).

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože trovy matky, ktoré vznikli v súvislosti s vyjadrením jej zástupkyne k dovolaniu, nepovažoval, vzhľadom na neprípustnosť dovolania, za potrebné na účelne bránenie práva.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. októbra 2012

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Dagmar Falbová